

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Доходи Державного бюджету України: проблеми планування та виконання»

Виконавець:

студентка фінансово – економічного
факультету факультету
Чернецька Анастасія Олександрівна

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., ст. викладач
Богатирьова Євгенія Миколаївна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В сучасних умовах бюджет залишається важливим фінансовим інструментом, який найбільш вдало характеризує параметри економіки (структуру доходів і витрат, динаміку макроекономічних показників тощо) і дає змогу поставити концептуальні завдання розвитку економіки. Державні доходи забезпечують соціально-економічний розвиток країни загалом, а також окремих її регіонів і фінансову підтримку населення. З огляду на це, головним завданням держави є збалансування її доходів з видатками. Адже значне перевищення видатків над доходами призводить до економічної кризи, зростання державного боргу, дефіцитів бюджетів усіх рівнів тощо. Складність економічних відносин, що мають місце у процесі бюджетного забезпечення соціально-економічного розвитку, вимагає більш детального вивчення характеру та напрямів таких відносин. Державний бюджет як система складових прямо чи опосередковано впливає на всі процеси, які відбуваються у соціальній та економічній сферах суспільства.

Мета дослідження - дослідження теоретичних, законодавчих та практичних аспектів формування доходів Державного бюджету України та обґрунтування можливих напрямків вдосконалення планування та виконання дохідної частини Державного бюджету.

Завдання дослідження:

- визначити сутність, призначення та роль доходів державного бюджету України;
- розглянути класифікацію доходів Державного бюджету;
- дослідити податки як головне джерело формування доходів бюджету;
- провести оцінку доходів Державного бюджету України;
- провести моніторинг діючої практики формування податкових надходжень Державного бюджету України за певний період;
- проаналізувати неподаткові надходження доходів від операцій з капіталом та офіційних трансфертів;
- дослідити та проаналізувати досвід зарубіжних країн планування та виконання дохідної частини Державного бюджету;
- обґрунтувати нові підходи у плануванні доходів Державного бюджету України;
- запропонувати напрямки вдосконалення планування та виконання доходів Державного бюджету України.

Об'єкт дослідження - процес планування та виконання дохідної частини Державного бюджету.

Предмет дослідження - економічні відносини, які виникають в процесі планування та виконання дохідної частини Державного бюджету.

Методи дослідження. Для досягнення мети та розв'язання поставлених задач були використані аналітичний, метод статистичного

аналізу, метод порівняння, дедуктивний та індуктивний методи, методи аналізу та синтезу, графічний метод, системний аналіз.

Інформаційна база дослідження - законодавчі та нормативно-правові акти, щодо справляння податку на додану вартість, звіти та аналітичні матеріали Міністерства фінансів України, Державної фіскальної служби України, Державної казначейської служби України, Державної служби статистики України, підручники, навчальні посібники, публікації в періодичних виданнях, дисертації та монографії, матеріали наукових конференцій і досліджень та інтернет-ресурси.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, 3х розділів, висновків, списку використаних джерел (84 найменувань) та 5-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 112 сторінок. Основний зміст викладено на 98 сторінках. Робота містить 12 таблиць, 21 рисуноків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні засади формування доходів бюджету»** розглядаються економічна сутність, призначення та роль доходів Державного бюджету, класифікація доходів Державного бюджету та їх склад, проблеми формування та планування доходів Державного бюджету та законодавче забезпечення формування доходів бюджету.

У другому розділі **«Тенденції виконання дохідної частини Державного бюджету України за 2013-2017 роки»** проаналізовано склад та структуру дохідної частини Державного бюджету України, виявлено вплив податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом та офіційних трансфертів на формування доходів Державного бюджету України, визначено фактори, що впливають на формування доходів Державного бюджету.

У третьому розділі **«Шляхи оптимізації планування та виконання дохідної частини Державного бюджету України»** розглянуто зарубіжний досвід формування доходів Державного бюджету, наведені нові підходи у плануванні доходів Державного бюджету України та розроблені напрямки вдосконалення планування та виконання доходів Державного бюджету України.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Розкрито що, необхідні державні доходи, які формуються завдяки податковим та іншим надходженням, що визначені законодавством України на безповоротній основі. Під доходами Державного бюджету ми визначили сукупність грошових відносин, що є частиною внутрішньо-валового ВВП і використовується державою для здійснення свої функцій. Дослідження проблем формування дохідної частини Державного бюджету України викликає інтерес, насамперед тому, що саме бюджет характеризує рівень

економічного розвитку країни, і завдяки правильному здійсненню бюджетного процесу забезпечується економічна і соціальна стабільність та належний життєвий рівень населення. За рахунок податків державний бюджет України формує більшу частину доходів держави, що дозволяє фінансувати програми соціального захисту населення, соціально-культурні заходи, науку та державні капітальні вкладення у розвиток галузей і структурну перебудову економіки. Аналіз основних тенденцій формування дохідної частини державного бюджету показав, що існує тенденція припорошення податкових доходів державного бюджету.

2. Державний бюджет України розробляється на базі наявної дохідної частини, тому важливим є її реальне визначення та повне виконання. В основу мають бути покладені об'єктивні оцінки прогнозних макроекономічних показників. Тому до заходів удосконалення планування дохідної частини бюджету необхідно:

- річні проекти мають складатися лише на основі існуючої податкової бази;
- важлива умова стабільності податкових надходжень — мораторій на податкове законодавство впродовж двох-трьох років;
- при бюджетному плануванні за основу необхідно брати песимістичний прогноз, що впливатиме на реалістичні показники дохідної та видаткової частин;
- враховувати при бюджетному плануванні вже існуючі норми податкового законодавства, а не проектні рішення;
- поступове впровадження нових податкових змін, особливо тих, що стосуються значного скорочення надходжень до бюджету;
- формування бюджету на основі програм економічного розвитку, які сприятимуть підвищенню якості життя та зростанню добробуту населення;
- поступове скасування податкових пільг із переходом до диференційованої сплати податків у відповідних галузях; посилення боротьби за дотриманням сплати податків.

3. Ураховуючи те, що податкові надходження мають найбільшу частку у загальному обсязі доходів державного бюджету України можна запропонувати такі методи щодо розвитку податкової системи:

- запровадження стимулюючої моделі податку на прибуток;
 - запровадити підвищеної ставки ПДВ в розмірі 25% на товари розкоші;
 - розширити групи підакцизних товарів;
 - перегляд галузей, для яких доцільно надавати податкові пільги;
- справедливе використання податків на споживання і прямих прибуткових податків як основних складових податкової системи.

4. За результатами аналізу зарубіжного досвіду, на нашу думку, в Україні необхідно запровадити концепцію співвідношення між прямими та непрямими податками, яка має встановлюватися залежно від обраних пріоритетів державної економічної політики: чи то курс на розширення

внутрішнього споживання чи то на розширення експорту. Непрямі податки, насамперед ПДВ, можуть використовуватися як засіб, що у фіксальному плані компенсує зменшення надходжень від прямих податків унаслідок зниження ставок останніх, а в економічному – переносить податковий тягар із фонду нагромадження в фонд споживання. Слід зазначити, що економічно розвинені країни досить успішно запроваджують таку схему.

5. Для підвищення доходів Державного бюджету України необхідно, перш за все, удосконалювати чинну систему оподаткування, вносити певні зміни щодо порядку справляння доходів та їх ефективного використання. В Україні досить виражено проблема дефіциту Державного бюджету. Найбільший дефіцит спостерігався у 2014 році, та склав 78,1 млрд. грн

АНОТАЦІЯ

Чернецької Анастасії Олександрівни, «Доходи Державного бюджету України: проблеми планування та виконання»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою
«Державні та муніципальні фінанси»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес планування та виконання дохідної частини Державного бюджету.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти формування доходів бюджету, функції та ролі Державного бюджету України, класифікація доходів бюджету.

Автором проаналізовано формування доходів бюджету, проведено моніторинг податкових надходжень Державного бюджету України та прогнозування доходів Державного бюджету України.

Запропоновано шляхи оптимізації планування та виконання дохідної частини Державного бюджету України та обґрунтовано напрямки вдосконалення планування та виконання доходів Державного бюджету України

Ключові слова: державний бюджет, доходи, планування, виконання, видатки, дохідна частина.

ANNOTATION

Chernets'ka Anastasia , «Revenues of the State Budget of Ukraine: Problems of Planning and Implementation»,
thesis for Master degree in specialty 072 «Finance, Banking and Insurance» under the program
«State and municipal finances»,
Odessa National Economic University
Odessa, 2018

Master's qualification work consists of three sections. The object of research is the process of planning and implementation of the revenue part of the State Budget.

The theoretical aspects of budget revenue formation, functions and role of the State Budget of Ukraine, classification of budget revenues are considered in the paper.

The author analyzes the formation of budget revenues, monitors the tax revenues of the State Budget of Ukraine, and forecasts the revenues of the State Budget of Ukraine.

The ways of optimization of planning and implementation of the revenue part of the State Budget of Ukraine are proposed and directions for improvement of planning and execution of revenues of the State Budget of Ukraine are substantiated.

Key words: state budget, incomes, planning, execution, expenditures, revenue part.